

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ชนมณีภา เพชรรุ่ง¹ ชนมณี ศิลาณุกิจ²

วันที่รับบทความ: 8 ตุลาคม 2567

วันแก้ไขบทความ: 25 ธันวาคม 2567

วันที่ตอบรับบทความ: 26 ธันวาคม 2567

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร และเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา การวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2566 จำนวน 370 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ ผลการวิจัย พบว่า (1) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก (2) ครูที่มีวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์; ผู้บริหารสถานศึกษา; สังกัดกรุงเทพมหานคร

ประเภทบทความ: บทความวิจัย

¹หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง

แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร 10240, ประเทศไทย

ผู้รับผิดชอบบทความ อีเมล: chonnipa100238@gmail.com

²คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Strategic Leadership in the 21st Century of School Administrators Under the Jurisdiction of the Bangkok Metropolitan Administration

Chonnipa Petroong¹ Chonmanee Silanookit²

Received: October 8, 2024

Revised: December 25, 2024

Accepted: December 26, 2024

Abstract

This research article aims to study the level of strategic leadership in the 21st Century of school administrators under the jurisdiction of the Bangkok Metropolitan Administration; and compares the teachers' opinions towards strategic leadership in the 21st Century of school administrators under the jurisdiction of the Bangkok Metropolitan Administration as classified by educational qualification, work experience, and school size. The quantitative research approach was employed. The samples used in the research were 370 teachers in schools under the jurisdiction of the Bangkok Metropolitan Administration in the academic year 2023. The research instrument was a 5-point rating scale questionnaire with the Item-Objective Congruence between 0.80-1.00 and reliability of the questionnaire in question stood at 0.95. The statistics used in data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, *t*-test, One-Way ANOVA and Scheffé's multiple comparison method. Findings are as follows: (1) The strategic leadership in the 21st Century of school administrators under the jurisdiction of the Bangkok Metropolitan Administration overall and for all aspects were expressed at a high level. (2) Teachers who differed in educational qualification, work experience, and school size did not exhibited concomitant differences in their opinions of strategic leadership overall and for all aspects with statistical significance at the .05 level.

Keywords: Strategic Leadership; School Administrator;

Under the Jurisdiction of the Bangkok Metropolitan Administration

Type of Article: Research Article

¹Master of Education Program in Educational Administration, Ramkhamhaeng University
Huamark, Bangkok, Bangkok 10240, Thailand
Corresponding Author Email: chonnipa100238@gmail.com

²Faculty of Education, Ramkhamhaeng University

บทนำ

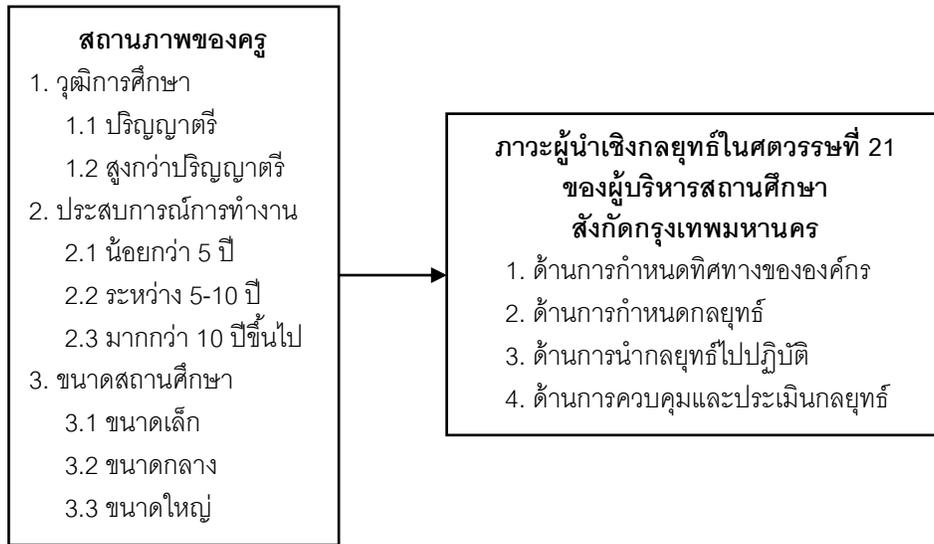
ในยุคปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทั้งด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและการพัฒนาอุตสาหกรรม 4.0 ทำให้ทุกประเทศต้องเร่งพัฒนากำลังคนให้มีความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการทำงานในยุคใหม่ ประเทศต่าง ๆ จึงให้ความสำคัญกับการปรับปรุงระบบการศึกษาเพื่อสร้างกำลังคนให้พร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคมโลก สำหรับประเทศไทยเองก็กำลังเผชิญกับความท้าทายทั้งจากภายในและภายนอกประเทศที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาที่จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการศึกษาให้ทันสมัยและเหมาะสมกับโลกยุคใหม่ และอาศัยผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสามารถในการใช้กลยุทธ์และมีภาวะผู้นำที่เหมาะสม โดยเฉพาะภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ที่จะช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำพาสถานศึกษาไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่สร้างสรรค์และสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีการแข่งขันสูงได้ รวมทั้งพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพและตอบสนองต่อความท้าทายในอนาคตได้อีกด้วย ทั้งนี้ จากการศึกษารายงานการศึกษาระดับปริญญาโทของกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2564-2569) ของกรุงเทพมหานคร, สำนักการศึกษา (2563) พบว่า ที่ผ่านมาสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ได้มีการพัฒนาตามนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของกรุงเทพมหานครตามความเปลี่ยนแปลงในการกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาซึ่งมีการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งเน้นผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้และมีใจใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา มีการออกแบบระบบการเรียนรู้ใหม่ การเปลี่ยนบทบาทครู การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการ การศึกษา และการพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต การสร้างความตื่นตัวให้ตระหนักถึงบทบาท ความรับผิดชอบ การวางพื้นฐานระบบรองรับการเรียนรู้โดยใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม และการสร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ และการปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ 21 เพื่อรองรับกับสถานการณ์ในปัจจุบัน และจากความสำคัญดังกล่าวนี้เอง จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ว่าอยู่ในระดับใด เพื่อจะได้นำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา และพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาทั้งในสังกัดกรุงเทพมหานครและสังกัดอื่น ๆ ให้เป็นผู้บริหารมืออาชีพที่มีความพร้อมในการบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพ เพื่อยกระดับมาตรฐานการบริหารสถานศึกษาในวงกว้าง และเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมทักษะการเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาให้เหมาะสมกับยุคสมัยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์จากการศึกษาของ คราววุฒิ ผดุงชาติ (2563), มัทนิตา คงช่วย (2563), ธัญรติ วิชาจารย์ (2564), นันทดถุชญา ฌภักพงษ์ชัย (2564), มูฟิต วาไชยะ (2564), เทพดินทร์ ปานอึ้ง และสุรินทร์ ภูสิงห์ (2565), เมธิ ศรีโยธา (2565), วันวิภา ทำประโยชน์ (2565), ศศิธร ยงยุทธ (2565), อนุสรฯ เย็นวัฒนา และสุภาวดี ลากเจริญ (2565) สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มี 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการกำหนดทิศทางขององค์กร ด้านการกำหนดกลยุทธ์ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ ผู้วิจัยสามารถตั้งสมมุติฐานได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก และครูที่มีวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน และผู้วิจัยกำหนดเป็นกรอบแนวความคิดในการวิจัย ดังแสดงในภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาถึงรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้

2. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และตรวจสอบความสอดคล้องเชิงเนื้อหา (Index of Item Objective Congruence--IOC) ได้ค่าความสอดคล้องระหว่าง 0.80-1.00 และได้นำไปทดลองใช้ พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95

3. เก็บรวบรวมข้อมูลจากครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2566 จำนวนสถานศึกษาทั้งหมด 437 โรงเรียน มีประชากรรวมทั้งสิ้น 13,597 คน กำหนดกลุ่มขนาดตัวอย่างที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากการเปิดตารางของ Cohen, Manion, and Morrison (2018) จำนวน 370 คน เมื่อได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างแล้วนำมาหากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน

4. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปตามลักษณะของข้อมูล ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของครูผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา โดยการแจกแจงความถี่ (frequency) หาค่าร้อยละ (percentage) แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบคำอธิบาย

4.2 วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation--SD) โดยภาพรวมและรายด้าน แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบคำอธิบาย โดยมีเกณฑ์การพิจารณาระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ตามหลักเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2560) ดังนี้

- คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมากที่สุด
- คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก
- คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อย
 คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยวิเคราะห์ค่าที (*t-test*) แบบ Independent จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA)

4.4 วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา ด้วยการทดสอบ *F-test* โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) หากพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ

4.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย สถิติพื้นฐาน ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation--SD) และสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐานเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างด้วยการทดสอบ *t-test* แบบ Independent และทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) การทดสอบ *F-test* เมื่อพบความแตกต่างให้ทำการทดสอบรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ได้ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร (ดูตาราง 1)

ตาราง 1

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์		
	\bar{X}	SD	ระดับ
1. ด้านการกำหนดทิศทางขององค์กร	4.28	0.55	มาก
2. ด้านการกำหนดกลยุทธ์	4.27	0.55	มาก
3. ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ	4.24	0.54	มาก
4. ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์	4.25	0.55	มาก
รวม	4.26	0.53	มาก

(n = 370)

จากตาราง 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26, SD = 0.53$) โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการกำหนดทิศทางขององค์กร ($\bar{X} = 4.28, SD = 0.55$) ด้านการกำหนดกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.27, SD = 0.55$) ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.25, SD = 0.55$) และด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.24, SD = 0.54$)

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา

2.1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา (ดูตาราง 2)

ตาราง 2

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

(n = 370)

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	วุฒิการศึกษา				t	Sig.
	ปริญญาตรี (n = 237)		สูงกว่าปริญญาตรี (n = 133)			
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
1. ด้านการกำหนดทิศทางขององค์กร	4.24	0.56	4.34	0.53	-1.713	0.087
2. ด้านการกำหนดกลยุทธ์	4.23	0.56	4.33	0.54	-1.618	0.106
3. ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ	4.20	0.53	4.30	0.56	-1.669	0.096
4. ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์	4.21	0.55	4.32	0.54	-1.790	0.074
รวม	4.22	0.53	4.32	0.53	-1.745	0.082

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 พบว่า ครูที่มีวุฒิกศีกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน (ดูตาราง 3)

ตาราง 3

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน

(n = 370)

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	ประสบการณ์การทำงาน						F	Sig.
	น้อยกว่า 5 ปี (n = 106)		ระหว่าง 5-10 ปี (n = 116)		มากกว่า 10 ปีขึ้นไป (n = 148)			
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
1. ด้านการกำหนดทิศทางขององค์กร	4.25	0.56	4.31	0.49	4.27	0.55	0.321	0.726
2. ด้านการกำหนดกลยุทธ์	4.20	0.60	4.26	0.48	4.32	0.57	1.534	0.217
3. ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ	4.20	0.58	4.26	0.48	4.26	0.57	0.391	0.676
4. ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์	4.21	0.58	4.26	0.50	4.27	0.57	0.509	0.602
รวม	4.21	0.56	4.27	0.48	4.28	0.56	0.538	0.585

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดสถานศึกษา (ดูตาราง 4)

ตาราง 4

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	ขนาดสถานศึกษา						F	Sig.
	ขนาดเล็ก (n = 84)		ขนาดกลาง (n = 119)		ขนาดใหญ่ (n = 167)			
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
1. ด้านการกำหนดทิศทางขององค์กร	4.18	0.73	4.27	0.55	4.33	4.34	2.112	0.122
2. ด้านการกำหนดกลยุทธ์	4.26	0.73	4.24	0.55	4.28	0.44	0.179	0.836
3. ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ	4.20	0.70	4.21	0.56	4.28	0.44	0.851	0.428
4. ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์	4.17	0.74	4.27	0.54	4.28	0.44	1.156	0.316
รวม	4.20	0.70	4.25	0.53	4.29	0.43	0.819	0.442

(n = 370)

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4 พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีการกำหนดทิศทางของสถานศึกษา ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการทั้งหมด มุ่งเน้นการวางแผนทางเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวิสัยทัศน์ ใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์ทั้งปัจจัยภายในและภายนอกมาประกอบการตัดสินใจเพื่อกำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมที่สุดสำหรับสถานศึกษา ตลอดจนสามารถนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติจริงโดยมีการวางแผนที่ดีมีความยืดหยุ่นในการปรับปรุงและพัฒนากลยุทธ์ และอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรทุกระดับในสถานศึกษารวมทั้งผลักดันและสร้างแรงจูงใจให้ทุกคนมุ่งสู่เป้าหมายเดียวกัน มีกระบวนการติดตาม ตรวจสอบ และวิเคราะห์ผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มั่นใจว่ากลยุทธ์ที่นำไปปฏิบัตินั้นสอดคล้องกับแผนโดยรวมและสามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ดังนั้นการบริหารเชิงกลยุทธ์จึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้สถานศึกษาสามารถปรับตัวและพัฒนาได้อย่างต่อเนื่องในสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับ คณาวุฒิ ผดุงชาติ (2563) ที่พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์

ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ธารทิพย์ เทพคำ (2564) ที่พบว่า การศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ นันทิยา คงเมือง และตรีภูมิมนตรี ตรีตรีศร (2565) ที่พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุงเขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียด จึงนำมาอภิปราย ดังนี้

1.1 ด้านการกำหนดทิศทางขององค์กร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร มีการกำหนดทิศทางของสถานศึกษาเพื่อเป็นกระบวนการที่วางแนวทางให้บรรลุเป้าหมายและ วิสัยทัศน์ โดยระบุผลลัพธ์สุดท้ายและกลยุทธ์ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ และทำการสื่อสารทิศทางไปยังบุคลากรทุกคนใน สถานศึกษาให้มุ่งหน้าไปในทิศทางเดียวกันเพื่อสร้างความร่วมมือและบรรยากาศการทำงานที่ดีในองค์กร ทำให้เกิดความ เข้าใจยอมรับวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับ มัทนิตา คงช่วย (2563) ที่พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ด้านการ กำหนดทิศทางขององค์กร อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ นันทิถนุชญา ฅนัคพงศ์ชัย (2564) ที่พบว่า ภาวะผู้นำเชิง กลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอสอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1 ด้านการกำหนด ทิศทางขององค์กร อยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการกำหนดกลยุทธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร มีการกำหนดกลยุทธ์ในสถานศึกษา ทำให้ผู้บริหารกำหนดทิศทางในอนาคตได้ โดยใช้ข้อมูลจากการ วิเคราะห์ทั้งภายในและภายนอกรวมทั้งต้องพิจารณาปัจจัยอื่น ๆ ร่วมด้วยเพื่อมาจัดทำกลยุทธ์ในรูปแบบต่าง ๆ และมีการ ประเมินคัดเลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสมที่สุดโดยคำนึงถึงสมรรถนะหรือความสามารถของสถานศึกษาเพื่อให้ได้กลยุทธ์ที่สามารถ นำไปปฏิบัติได้จริง ซึ่งสอดคล้องกับ ศราวุฒิ ผดุงชาติ (2563) ที่พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี ด้านการกำหนดกลยุทธ์อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ วันวิภา ทำประโยชน์ (2565) ที่พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อภาวะระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด ด้านการกำหนดกลยุทธ์อยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร มีการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อให้กลยุทธ์ที่กำหนดไว้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติที่ประสบผลสำเร็จ มีความ เข้าใจกลยุทธ์และมีความร่วมมือจากบุคลากรทุกระดับในสถานศึกษาในการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ผู้บริหารทำหน้าที่เป็นกลไก สำคัญในการเป็นผู้นำผลักดันให้บุคลากรมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน และส่งเสริมให้การปฏิบัติงานบรรลุตามเป้าหมายของแผน กลยุทธ์ ซึ่งสอดคล้องกับ มัทนิตา คงช่วย (2563) ที่พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครศรีธรรมราช เขต 3 ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ อยู่ใน ระดับมาก และสอดคล้องกับ เมธิ ศรีโยธา (2565) ที่พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับการบริหารจัดการความเสี่ยงของผู้บริหาร สถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีการติดตาม ตรวจสอบ วิเคราะห์ปัญหา กำหนดแนวทางปรับปรุง และพัฒนาแผนกลยุทธ์ อย่างต่อเนื่อง สามารถบริหารตามแผนกลยุทธ์อย่างเป็นระบบ และสามารถทำให้กลยุทธ์ที่ดำเนินการอยู่สอดคล้องกับแผน กลยุทธ์โดยรวม มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงกลยุทธ์อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สถานศึกษาได้รับประโยชน์สูงสุดจากการ ดำเนินงานต่าง ๆ และบรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ วันวิภา ทำประโยชน์ (2565) ที่พบว่า ภาวะผู้นำ เชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อภาวะระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์อยู่ในระดับมาก

2. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 2 พบว่า

2.1 ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ นันทัดนุชยา ณภัคพงศ์ชัย (2564) ที่พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอสอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1 ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับ อนุสรรา เย็นวัฒนา และสุภาวดี ลาภเจริญ (2565) ที่พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นโดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีการรับรู้และเข้าใจนโยบาย รูปแบบแนวทางการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ในบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งบริบทของสถานศึกษาที่มีการพัฒนาภายใต้หน่วยงานต้นสังกัดเดียวกัน ส่งผลต่อสภาพแวดล้อม ความท้าทาย และเป้าหมายร่วมกันของสถานศึกษา ทำให้ครูทุกคนตระหนักถึงความสำคัญของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน โดยเป็นผลมาจากปัจจัยหลายประการที่หล่อหลอมมุมมองของครูให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน จึงทำให้ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.2 ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ มูฟิต วาฮะ (2564) ที่พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับ เมธี ศรีโยธา (2565) ที่พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับการบริหารจัดการความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีแนวคิดทัศนคติที่มีต่อผู้บริหารไม่แตกต่างกัน เนื่องจากวัฒนธรรมองค์กรของสถานศึกษาภายใต้หน่วยงานต้นสังกัดเดียวกัน สามารถหล่อหลอมมุมมองของครูทุกคนให้สอดคล้องกัน ไม่ว่าจะมียุทธศาสตร์มากน้อยเพียงใด การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพจากผู้บริหารก็มีส่วนสำคัญ เมื่อวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ถูกถ่ายทอดอย่างชัดเจนและทั่วถึง ครูทุกคนย่อมเข้าใจและมองเห็นภาพเดียวกัน รวมทั้งมีการรับรู้และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของครูทำให้มีมุมมองภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในแง่ของประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากกว่าจะพิจารณาจากประสบการณ์ส่วนตัว จึงทำให้ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.3 ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ ภูิมากร นุ่นกั (2563) ที่พบว่า การศึกษาบทบาทภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า ครูในสถานศึกษาทุกขนาด มีการปฏิบัติงานภายใต้นโยบายและมาตรฐานการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัด ผู้บริหารสถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการตามกรอบนโยบายเดียวกันส่งผลให้กลยุทธ์การบริหารมีลักษณะร่วมกันไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง หรือขนาดใหญ่ โดยมีการประสานงานวางแผนจัดรูปแบบแนวทางการศึกษาให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งเป็นประเด็นร่วมที่สถานศึกษาทุกขนาดต้องเผชิญ ทำให้ครูมีความคาดหวังต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน จึงทำให้ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านการกำหนดทิศทางขององค์กร ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ เพื่อสร้างบรรยากาศในการทำงานที่ดีในสถานศึกษา
2. ด้านการกำหนดกลยุทธ์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกำหนดกลยุทธ์ในการจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษาให้เพียงพอต่อความต้องการของสถานศึกษา
3. ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการนำกลยุทธ์ลงสู่การปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสำเร็จได้
4. ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ เพื่อให้ได้รับประโยชน์สูงสุดและบรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กรุงเทพมหานคร, สำนักการศึกษา. (2563). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2564-2569)*. ผู้แต่ง.
- ศรารุณี ผดุงชาติ. (2563). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี*. การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ภูมิภาค นุ่นกี. (2563). *การศึกษาทบทบาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาตราด*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- เทพดินทร์ ปานอีเม้ง และสุนิทร ภูสิงห์. (2565). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ*. *วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 10(39), 224-233.
- ธัญรดี วิชาจารย์. (2564). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ธารทิพย์ เทพคำ. (2564). *การศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาเชียงราย เขต 3*. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองการศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยพะเยา.
- นันท์อดุชญา ณภักพงษ์ชัย. (2564). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอสอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1*. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองการศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยพะเยา.
- นันทยา คงเมือง และตรีฏมินทร์ ตรีตรีศวรร. (2565). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1*. ใน *การประชุมมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 13* (หน้า 1716-1731), มหาวิทยาลัยมหาดใหญ่.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.
- มัทนิตา คงช่วย. (2563). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- มูฟิต วาฮะ. (2564). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี*. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

- เมธี ศรีโยธา. (2565). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับการบริหารจัดการความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- วันวิภา ทำประโยชน์. (2565). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ศศิธร ยงยุทธ. (2565). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1*. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองการศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยพะเยา.
- อนุสรฯ เย็นวัฒนา และสุภาวดี ลาภเจริญ. (2565). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2*. *วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเก่า*, 9(3), 71-84.
- Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2018). *Research methods in education* (8th ed.). Routledge.